

Laidiens: **14.12.2017., Nr. 248**

Oficiālās publikācijas Nr.: **2017/248.11**

Ministru kabineta noteikumi Nr. 725

Rīgā 2017. gada 12. decembrī (prot. Nr. 61 16. §)

Fundamentālo un lietišķo pētījumu projektu izvērtēšanas un finansējuma administrēšanas kārtība

*Izdoti saskaņā ar Zinātniskās darbības likuma
18.¹ panta otrās daļas 2. punktu un 34. panta trešo daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā izvērtē un finansē fundamentālo un lietišķo pētījumu projektus (turpmāk – projekts) un administrē projektu finansēšanai piešķirtos valsts budžeta līdzekļus.
2. Noteikumos lietoti šādi termini:
 - 2.1. zinātniskais personāls – vadošie pētnieki, pētnieki, zinātniskie asistenti, augstskolas akadēmiskais personāls un studējošie;
 - 2.2. zinātniskā grupa – zinātniskais un tehniskais personāls, kas piedalās projekta īstenošanā. Zinātniskās grupas sastāvā ir projekta vadītājs, projekta galvenie izpildītāji un projekta izpildītāji;
 - 2.3. projekta vadītājs – zinātnieks, kurš piesaka projektu, vada to un nodrošina tā īstenošanu – plāno un pārrauga projekta uzdevumu izpildi, ir atbildīgs par savu un citu projektā iesaistīto personu darbību atbilstoši projektā noteiktajiem uzdevumiem un zinātniskās ētikas normām, par projekta izpildes gaitu raksturojošās dokumentācijas savlaicīgu sagatavošanu un iesniegšanu šajos noteikumos paredzētajā kārtībā;
 - 2.4. projekta galvenie izpildītāji – zinātnieki, kuri īsteno projektu un atbild par tā daļu izpildi;
 - 2.5. projekta izpildītāji – zinātniskās grupas locekļi, kuri veic atsevišķus zinātniskus uzdevumus projekta īstenošanā;
 - 2.6. projekta sekretārs – speciālists, kas organizē ekspertu atlasi projekta iesniegumu, vidusposma zinātnisko pārskatu un noslēguma zinātnisko pārskatu izvērtēšanai, nodrošina projekta īstenošanas un uzraudzības dokumentu un informācijas apriti, kā arī lēmumprojektu sagatavošanu un komunikāciju;
 - 2.7. projekta iesniedzējs – zinātniskā institūcija, kas reģistrēta zinātnisko institūciju reģistrā (turpmāk – zinātniskā institūcija) un neatkarīgi no tās juridiskā statusa (publisko tiesību subjekts vai privāto tiesību subjekts) vai finansēšanas veida atbilstoši tās darbību reglamentējošiem normatīvajiem aktiem (statūtiem, nolikumam vai satversmei) veic ar saimniecisko darbību nesaistītas pamatdarbības, un kas atbilst Eiropas Komisijas 2014. gada

17. jūnija Regulas (ES) Nr. 651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu, 2. panta 83. punktā pētniecības organizācijai noteiktajai definīcijai;
- 2.8. kvalitātes sliekšnis – minimālais sasniedzamais punktu skaits katrā kritērijā atsevišķi vai kopumā, kas norādīts projekta iesnieguma konsolidētajā vērtējumā;
- 2.9. ar saimniecisko darbību nesaistīta pamatdarbība – pētniecības organizācijas darbība, kura neietilpst Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punktā noteiktajā darbības jomā, tai skaitā:
- 2.9.1. izglītības pasākumi, lai panāktu personāla skaita un kvalifikācijas pieaugumu;
- 2.9.2. neatkarīga pētniecība un izstrāde, lai gūtu vairāk zināšanu un labāku izpratni, tostarp kopīga pētniecība un izstrāde, pētniecības organizācijai iesaistoties efektīvā sadarbībā;
- 2.9.3. pētniecības rezultātu izplatīšana bez ekskluzivitātes un diskriminēšanas, tai skaitā izmantojot mācīšanu, brīvas piekļuves datubāzes, atklātas publikācijas vai atklāta pirmkoda programmatūru;
- 2.9.4. zināšanu un tehnoloģiju pārnese, ja:
- 2.9.4.1. zināšanu un tehnoloģiju pārnese darbības veic pētniecības organizācijas nodaļa vai pētniecības organizācijas meitas uzņēmums (komercsabiedrība, kurā mātes uzņēmuma līdzdalības daļa pārsniedz 50 procentu vai kurā mātes uzņēmumam ir balsu vairākums un kura atbilst pētniecības organizācijas definīcijai), pētniecības organizācijai kopīgi ar citām pētniecības organizācijām vai pētniecības organizācijai ar trešajām pusēm atklātā konkursā slēdzot līgumus par noteiktiem pakalpojumiem;
- 2.9.4.2. visa peļņa no šādas darbības tiek atkal ieguldīta pētniecības organizācijas pamatdarbībā.
3. Fundamentālo un lietišķo pētījumu mērķis ir radīt jaunas zināšanas un tehnoloģiskās atziņas visās zinātņu nozarēs.
4. Projekta kopējais īstenošanas laiks nepārsniedz trīs gadus. Finansējumu projektam piešķir pa posmiem, kuru ilgums ir viens gads, atbilstoši šo noteikumu 27. punktā minētajam padomes lēmumam un šo noteikumu 31. punktā minētajā kārtībā noslēgtajam līgumam.
5. Šo noteikumu 4. punktā minēto projekta īstenošanas laiku var pagarināt uz laiku līdz vienam gadam, ja tas nepieciešams projekta rezultātu nostiprināšanai un publiskošanai, bez finansējuma piešķiršanas un noslēguma zinātniskā pārskata par projekta īstenošanu izvērtēšanas.
6. Projekta iesniedzējs īsteno ar saimniecisko darbību nesaistītu projektu. Projekta iesniedzējs skaidri nodala ar saimniecisko darbību nesaistītas pamatdarbības (un ar tām saistītās finanšu plūsmas) no darbībām, kas kvalificējas kā saimnieciskas darbības. Par saimnieciskām darbībām uzskata darbības komersanta uzdevumā, pētniecības infrastruktūras iznomāšanu un konsultāciju pakalpojumus. Ja zinātniskā institūcija veic arī citas saimnieciskās darbības, kas neatbilst ar saimniecisko darbību nesaistītām pamatdarbībām, tā nodala pamatdarbības un ar tām saistītās finanšu plūsmas no pārējām zinātniskās institūcijas darbībām un ar tām saistītajām finanšu plūsmām.
7. Projekta iesniedzējs atbild par projekta īstenošanu kopumā. Projekta iesniedzējs projekta īstenošanai var piesaistīt sadarbības partnerus, noslēdzot līgumu par noteiktu uzdevumu vai darbību veikšanu un sadarbības partnera projekta iesniegumam pievienojot tā rakstisku apliecinājumu. Sadarbības partneris atbilst šo noteikumu 2.7. apakšpunktā sniegtajai definīcijai un projekta īstenošanā iesaistās ar tā valdījumā vai īpašumā esošo mantu, intelektuālo īpašumu, finansējumu vai cilvēkresursiem. Veicot šajā punktā minētos ieguldījumus, projekta

iesnieguma iesniedzējam ar sadarbības partneri nedrīkst rasties tādas tiesiskās attiecības, kas atbilst publiskā iepirkuma līguma pazīmēm atbilstoši normatīvajiem aktiem par publisko iepirkumu.

8. Projekta vadītājs un projekta galvenie izpildītāji vienlaikus var būt norādīti ne vairāk kā vienā projekta iesniegumā katrā konkursā un piedalīties ne vairāk kā vienā projekta īstenošanā, bet tie var būt norādīti citos projektu iesniegumos un piedalīties citu projektu īstenošanā kā projekta izpildītāji.

II. Projektu izvērtēšana

9. Konkursu izsludina Latvijas Zinātnes padome (turpmāk – padome), publicējot paziņojumu oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis", kā arī padomes tīmekļvietnē un Nacionālajā zinātniskās darbības informācijas sistēmā (turpmāk – informācijas sistēma).

10. Padome izstrādā un pēc saskaņošanas ar ministriju ne vēlāk kā mēnesi pirms konkursa izsludināšanas dienas apstiprina konkursa nolikumu. Nolikumā nosaka:

10.1. finansējuma sadalījuma kārtību;

10.2. projekta maksimālo un minimālo finansējuma apjomu;

10.3. projekta attiecināmo izmaksu pozīcijas un to pieļaujamo īpatsvaru projekta budžetā;

10.4. projekta vadītāja, projekta galveno izpildītāju un studējošo dalības nosacījumus;

10.5. projekta iesnieguma, projekta vidusposma zinātniskā pārskata, projekta noslēguma zinātniskā pārskata, projekta finanšu pārskata noformēšanas (tai skaitā angļu valodā iesniedzamās projekta iesnieguma sadaļas), iesniegšanas un vērtēšanas metodiku, kā arī kārtību, kādā sagatavo projekta iesnieguma konsolidēto vērtējumu;

10.6. projekta iesnieguma, projekta vidusposma zinātniskā pārskata un noslēguma zinātniskā pārskata izvērtēšanas ekspertu atlases vadlīnijas;

10.7. nepieciešamo dokumentu veidlapu paraugus (piemēram, eksperta apliecinājums, eksperta vērtējums, līgums un tā pielikumi);

10.8. projektu sekretāru pieaicināšanas kārtību un nosacījumus;

10.9. citu informāciju (ja nepieciešams).

11. Projekta iesniedzējs, izmantojot informācijas sistēmu, iesniedz padomē projekta iesniegumu. Pēc noteiktā termiņa notecējuma projekta iesniegumi netiek pieņemti.

12. Padome izvērtē projekta iesnieguma atbilstību šādiem administratīvās atbilstības kritērijiem:

12.1. projekta iesniegums ir pilnībā aizpildīts, noformēts un iesniegts, izmantojot informācijas sistēmu;

12.2. ir iesniegts projekta iesnieguma attiecīgo sadaļu tulkojums angļu valodā atbilstoši konkursa nolikumā izvirzītajām prasībām;

12.3. projekta tēma atbilst vienam vai vairākiem Ministru kabineta apstiprinātajiem prioritārajiem zinātnes virzieniem;

12.4. ir izpildītas konkursa nolikuma prasības par projekta vadītāja, projekta galveno izpildītāju un studējošo dalības nosacījumiem;

12.5. projekts tiks īstenots zinātniskajā institūcijā, kas atbilst šo noteikumu prasībām;

12.6. projekta iesniegumā norādītās attiecināmās izmaksas atbilst konkursa nolikumā izvirzītajām prasībām.

13. Padome nodod projekta iesniegumu padomes ekspertu komisijai vai komisijām (turpmāk – komisija) atzinuma sniegšanai par projekta tēmas atbilstību šo noteikumu 12.3. apakšpunktā minētajām prasībām.

14. Ja iesniegtais projekta iesniegums neatbilst kādam no administratīvās atbilstības kritērijiem, padome mēneša laikā no konkursa noslēguma datuma pieņem lēmumu par projekta iesnieguma noraidīšanu. Lēmumu padome noformē kā administratīvo aktu un nosūta projekta iesniedzējam.

15. Projekta iesniegumu izvērtēšanai šo noteikumu 16. punktā minētajiem ekspertiem padome nosūta, izmantojot informācijas sistēmu.

16. Lai nodrošinātu neatkarīgu projekta iesniegumu izvērtēšanu un novērstu iespējamo interešu konfliktu, katra projekta iesnieguma izvērtēšanā padome iesaista ne mazāk kā divus atbilstošus Eiropas Komisijas ekspertu datubāzē iekļautus ekspertus, bet, ja attiecīgajā datubāzē šādu ekspertu nav, tad citā starptautiskā ekspertu datubāzē iekļautus ekspertus (turpmāk – eksperts). Iesaistot ekspertus, ievēro šādus nosacījumus:

16.1. ekspertam ir doktora zinātniskais grāds;

16.2. eksperta zinātniskā kvalifikācija atbilst konkrētā projekta iesnieguma zinātnes nozarei un tematikai;

16.3. eksperta līdzšinējā vērtēšanas kompetence un darba pieredze atbilst konkrētā projekta iesnieguma zinātnes nozarei un tematikai;

16.4. eksperts vērtējumu veic neatkarīgi un nepārstāv projekta iesnieguma iesniedzēja institūciju, viņa darbībā nav tādu apstākļu, kas izraisa interešu konfliktu, tai skaitā nerada un neradīs ekspertam personisku vai mantisku ieinteresētību.

17. Izvērtējot projekta iesniegumu, eksperts nedrīkst nonākt interešu konfliktā un izpaust iesniegumā ietvertu informāciju projekta vērtēšanā neiesaistītām personām. Interešu konflikta neesību un apņemšanos ievērot konfidencialitāti eksperts apliecina pirms līguma noslēgšanas un projekta iesnieguma izvērtēšanas uzsākšanas, parakstot eksperta apliecinājumu. Padome ar ekspertu slēdz līgumu, paredzot atbildību, kas iestājas, ja eksperts neievēro parakstīto apliecinājumu.

18. Eksperts izvērtē projekta iesniegumu, aizpilda eksperta vērtējuma veidlapu un sagatavo konsolidēto vērtējumu saskaņā ar vērtēšanas metodiku, kurā noteikta vērtēšanas punktu atbilstība kvantitatīviem un kvalitatīviem rādītājiem.

19. Projekta iesniegumu eksperts izvērtē, ņemot vērā šādus kritērijus:

19.1. projekta iesnieguma zinātniskā kvalitāte atbilstoši šo noteikumu 20. punktam;

19.2. projekta rezultātu ietekme atbilstoši šo noteikumu 21. punktam;

19.3. projekta īstenošanas iespējas un nodrošinājums atbilstoši šo noteikumu 22. punktam.

20. Projekta iesnieguma zinātnisko kvalitāti izvērtē, ņemot vērā projekta iesniegumā sniegto informāciju un šādus apsvērumus:

20.1. pētījuma zinātniskā kvalitāte, ticamība un novitāte;

20.2. izvēlētās pētījuma stratēģijas un metodisko risinājumu zinātniskā kvalitāte, kā arī atbilstība noteikto mērķu sasniegšanai;

20.3. spēja radīt jaunas zināšanas vai tehnoloģiskās atziņas;

20.4. sadarbības partneru (ja tādi paredzēti) ieguldījums, to zinātniskā kapacitāte, plānotā sadarbības kvalitāte.

21. Projekta rezultātu ietekmi izvērtē, ņemot vērā projekta iesniegumā sniegto informāciju un šādus apsvērumus:

21.1. iegūto zināšanu un prasmju paredzamā pārnese turpmākajā darbībā un zinātniskās kapacitātes attīstībā;

21.2. pētniecības attīstības iespējas, ieskaitot ieguldījumu jaunu projektu sagatavošanā iesniegšanai Eiropas Savienības pētniecības un inovācijas pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" konkursos un citās pētniecības un inovācijas atbalsta programmās un tehnoloģiju ierosmēs;

21.3. pētījuma rezultātā tiks radītas attiecīgajai nozarei, tautsaimniecības un sabiedrības attīstībai nozīmīgas zināšanas;

21.4. iegūto zināšanu ilgtspēja un kvalitatīvs to izplatības plāns, tai skaitā paredzētās zinātniskās publikācijas un sabiedrības informēšana;

21.5. pētījuma īstenošana sekmē pētījuma zinātniskā personāla, tai skaitā studējošo, zinātnisko spēju stiprināšanu.

22. Projekta īstenošanas iespējas un nodrošinājumu izvērtē, ņemot vērā projekta iesniegumā sniegto informāciju un šādus apsvērumus:

22.1. pētījuma darba plāna kvalitāte un tā atbilstība izvirzītajam mērķim. Paredzētie resursi ir atbilstoši un pietiekami mērķa sasniegšanai. Pētījumā paredzēts nodrošināt efektīvu resursu izmantošanu. Plānotie darba posmi un uzdevumi ir skaidri definēti, atbilstoši un ticami;

22.2. projekta vadītāja un projekta galveno izpildītāju zinātniskā kvalifikācija, pamatojoties uz iesniegtajiem dzīvesgaitas aprakstiem (CV);

22.3. paredzēta atbilstoša pētījuma vadība, ieskaitot kvalitātes vadību. Vadības organizācija ļauj sekot pētījuma izpildes gaitai. Izvērtēti iespējamie riski un izstrādāts to novēršanas vai negatīvā efekta samazināšanas plāns;

22.4. pētījuma veikšanai ir nepieciešamā pētniecības infrastruktūra, tai skaitā pieeja sadarbības partneru aprīkojumam (ja attiecināms);

22.5. institūcijai, kas īsteno pētījumu, un tās sadarbības partneriem (ja attiecināms) ir nepieciešamās zināšanas un kompetence.

23. Šo noteikumu 18. punktā minēto vērtējuma veidlapu un konsolidēto vērtējumu eksperts nosūta padomei, izmantojot informācijas sistēmu.

24. Projekta iesnieguma konsolidēto vērtējumu aprēķina procentos, ņemot vērā šo noteikumu 19.1. apakšpunktā minētā kritērija īpatsvaru 50 % apmērā, 19.2. apakšpunktā minētā kritērija īpatsvaru 30 % apmērā un 19.3. apakšpunktā minētā kritērija īpatsvaru 20 % apmērā no kopējā vērtējuma.

25. Pēc visu projekta iesniegumu izvērtēšanas padome:

25.1. aprēķina katra projekta iesnieguma konsolidēto vērtējumu saskaņā ar šo noteikumu 24. punktu un sagatavo kvalitātes prasībām atbilstošo projektu iesniegumu sarakstu dilstošā secībā pēc iegūtā vērtējuma procentos atbilstoši konkursa nolikumam;